

Bijlage

Kamerbrief Datacenters in de Nederlandse digitale economie

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering

Behandeld door

[Redacted]

Datum

16 oktober 2024

Kenmerk

DGED / 89115455

Kopie aan

Bijlage(n)

A. Directe kaders

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)

Voor een datacentrum gelden direct de algemene rijksregels van het [Besluit activiteiten leefomgeving](#). Hoofdstuk 3 van het Bal bevat de aanwijzing van milieubelastende activiteiten. De activiteit datacentrum is aangewezen in afdeling § 3.7.3. In deze afdeling is geregeld of omgevingsvergunning nodig is en welke algemene regels van toepassing zijn. De algemene regels voor activiteiten staan in hoofdstukken 4 en 5 van het BAL, voor een datacentrum in de afdelingen 4.1.1.0, 5.4.1 en 5.4.1a. Daarnaast kunnen regels zijn opgenomen in de omgevingsvergunning, het omgevingsplan van de gemeente en de omgevingsverordening van de provincie, respectievelijk het waterschap. De activiteit datacentrum kan nadelige gevolgen hebben voor het milieu. De nadelige gevolgen van een datacentrum zijn het warme koelwater en het gebruik van (veel) energie. Voor een datacentrum gelden ieder geval de volgende regels:

- Een [omgevingsvergunning is](#) nodig voor het lozen van koelwater met een warmtevracht van meer dan 50 MW op een oppervlaktewater;
- Algemene regels over duurzaam energiegebruik en openbaarmaking van gegevens over energie-efficiëntie;
- De aanwijzing als datacentrum omvat ook andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die dat exploiteren functioneel ondersteunen. De regels voor die activiteiten zijn dan eveneens van toepassing.
- Ook als het datacentrum met andere milieubelastende activiteiten wordt gecombineerd zijn tegelijk alle regels voor de verschillende activiteiten van toepassing. Voor die activiteiten kan ook een vergunningplicht gelden. In één besluit over een omgevingsvergunning kan voor al deze activiteiten worden besloten.
- Als de noodstroomvoorziening een vermogen van meer dan 50 MWth heeft, is het een IPPC-installatie. Dan zijn het datacentrum en de noodstroomvoorziening samen een vergunning plichtige IPPC-installatie.

Besluit kwaliteit leefomgeving

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) geeft onder andere instructieregels voor decentrale overheden. Het gaat dan bijvoorbeeld over regels die gelden voor gemeenten bij het vaststellen van een omgevingsplan of de verlening van een omgevingsvergunning. In het Bkl is bepaald dat omgevingsplannen geen hyperscale datacentrum toe mogen staan. Van het verbod om in een omgevingsplan hyperscale datacentra toe te laten worden twee gebieden uitgezonderd. Het gaat dan om een deel van de Groningse gemeente Het

Hogeland en een deel van de Noord-Hollandse gemeente Hollands Kroon, waar momenteel al hyperscale datacentra zijn. Onder een hyperscale datacentrum wordt verstaan een rekencentrum of datacentrum met een bebouwd vloeroppervlakte van meer dan 10 ha en een elektrisch aansluitvermogen van 70 MW of meer.

Regels energiebesparing voor gebouwen

Het [Besluit bouwwerken leefomgeving \(Bbl\)](#) bevat de regels voor de energiebesparingsplicht en informatieplicht voor gebouwen.

Energiebesparingsplicht

De energiebesparingsplicht (plicht ter verduurzaming van het energiegebruik) is van toepassing op locaties van bedrijven en instellingen vanaf een jaarlijks gebruik van 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas(equivalenten). Alle maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder moeten worden uitgevoerd. Over deze maatregelen moet elke vier jaar gerapporteerd worden via de informatieplicht of onderzoeksplicht (energie intensieve gebruiker). Alle bedrijven en instellingen moesten 1 december 2023 rapporteren. In de Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing (EML) zijn de maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder inzichtelijk gemaakt. De EML bestaat uit 3 onderdelen: Gebouwen, Faciliteiten en Processen. Met de EML kan aan de energiebesparingsplicht worden voldaan. Lees meer over de huidige Erkende Maatregelenlijsten en over de Verduurzaming van het energiegebruik.

EU-richtlijn Energie Efficiëntie Directief (EED)

De EED is een verplichting voor grote bedrijven om te voldoen aan Europese richtlijnen op het gebied van energiebesparing. Hieronder valt onder meer de auditplicht voor bedrijven. Bedrijven die onder de EED vallen moeten energie-audits uitvoeren. Deze audits helpen bedrijven inzicht te geven in hun energieverbruik en welke energiebesparende maatregelen het meest interessant zijn om uit te voeren. Het bevoegd gezag, nu Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), controleert de uitkomsten van de audits en de genomen maatregelen. Ook geldt er vanaf 2024 een jaarlijkse rapportageplicht over energie-efficiëntie in datacenters met een geïnstalleerd IT-vermogen van ten minste 500 kilowatt. De eerste sluitingsdatum voor het indienen van een rapportage was 14 juli 2024. Lees over de rapportageplicht energie-efficiëntie datacentra.

Energiezuinigheid bij nieuwbouw

Het Bbl stelt ook eisen aan de energiezuinigheid bij nieuwbouw. Dit zijn de eisen voor Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG). Er gelden BENG-eisen voor de thermische isolatie, de luchtdichtheid en de technische bouwsystemen. Meer informatie op [Energiezuinigheid bij nieuwbouw](#).

Duurzame financiering

Gezien datacenter kapitaal intensief zijn en afhankelijk van vermogens verstrekkers hebben datacenters direct te maken met duurzame financiering verordeningen in de vorm van onder andere duurzaamheid vereisten en rapportage verplichtingen

De Verordening Informatieverschaffing Duurzaamheid, ook wel Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), verplicht vermogensbeheerders vanaf maart 2021 om informatie op hun website en in fonds prospectussen te delen ('comply or explain' basis) over hun ESG (risico-)beleid en resultaten. De SFDR is in principe verplicht voor alle beheerders. De EU Taxonomie biedt een classificatiesysteem waarmee partijen in de financiële sector duidelijk kunnen maken in welke mate zij duurzaam investeren, en waar die investeringen zich precies op richten. Het doel hierachter is dat deze transparantie het voor beleggers makkelijker maakt om duurzame investeringen te vinden, en er zo meer kapitaal in deze richting zal worden geleid.

Welke regels en voorschriften nog meer gelden voor een datacentrum

Niet alle regels voor datacentra staan in het Bal. Er kunnen ook regels staan in:

- Het omgevingsplan van de gemeente (met eventuele gemeentelijke verordeningen volgens het overgangsrecht Omgevingswet tot 2032), de omgevingsverordening van de provincie en de omgevingsverordening van het waterschap. Deze regels zijn zichtbaar in het onderdeel [Regels op de kaart](#) van het Omgevingsloket.
- Een eventuele omgevingsvergunning.

Meer informatie

- [Toelichting milieubelastende activiteiten](#)
- [Opbouw en werking hoofdstuk 3 milieubelastende activiteiten in het Bal](#)
- [Reikwijdte vergunningplicht milieubelastende activiteiten](#)

B. Indirecte kaders

Datacenters bieden voor hun klanten de faciliteit voor de duurzame, economische efficiënte, veilige en continue operatie van hun IT omgevingen. Deze klanten, zoals ziekenhuizen, overheden, banken, multinationals, enzovoorts, moeten aan allerlei eisen en regels voldoen zoals duurzaamheid, veiligheid, goed bestuur, financiële stabiliteit en nog vele andere vereisten. Datacenters worden vaak op deze vereisten geselecteerd en moeten de naleving periodiek aan hun klanten kunnen aantonen. Op het gebied van duurzaamheid gaat dit onder andere om de volgende vereisten:

Energiemanagement

Energiemanagement met ISO 50001 geeft invulling aan de structurele verbetering van het energieverbruik en daarmee aan kostenbesparing. In de afgelopen jaren zijn veel mechanismen ontwikkeld om maatregelen te implementeren en besparingen inzichtelijk te maken.

Milieumanagementsysteem

ISO 14001 is de internationale norm met eisen voor een milieumanagementsysteem. Het milieumanagementsysteem wordt gebruikt om een bij de organisatie passend milieubeleid te ontwikkelen en de uitvoering ervan te borgen. De basis voor het milieumanagementsysteem is de 'plan-do-check-act' cyclus (PDCA).

Verduurzaming vastgoed (BREEAM, LEED, ENERGY STAR)

BREEAM staat voor Building Research Establishment Environmental Assessment Method en is ontwikkeld in Engeland. In 2009 is BREEAM-NL ontwikkeld door Dutch Green Building Council, een variant die is toegespitst op de Nederlandse markt. Met BREEAM-NL worden projecten beoordeeld op hun integrale duurzaamheid. LEED bestaat sinds 1998 en is ontwikkeld door de United States Green Building Council (USGBC). LEED kent punten toe aan elk kenmerk in verschillende gebouwcategorieën dat als "groen" kan worden aangemerkt. EPA ENERGY STAR-gecertificeerde gebouwen besparen energie, besparen geld en helpen het milieu te beschermen door minder broeikasgasemissies te genereren dan typische gebouwen. Om als ENERGY STAR te worden gecertificeerd, moet een gebouw voldoen aan de strenge energieprestatienormen van EPA.

EU-richtlijn CSRD

De Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) is een richtlijn waarin steeds meer bedrijven vanaf 2024 verplicht worden te rapporteren over hun duurzaamheidsprestaties en impact op mens en klimaat.

EU-richtlijn Corporate Sustainability Due Diligence (CSDDD)

Met de CSDDD of CS3D worden bedrijven, die binnen de scope vallen, onderworpen aan uitgebreide due diligence-verplichtingen op het gebied van mensenrechten en milieu. De meeste datacenters vallen zelf niet onder deze regeling maar hun klanten vaak wel wat een rapportage verplichting richting klant met zich meebrengt.

Non-Financial Reporting Directive (NFRD)

De NFRD geldt sinds 2018 en verplicht organisaties met meer dan 500 medewerkers van openbaar belang - zoals beursgenoteerde bedrijven, banken en verzekeraars om in hun jaarverslag te rapporteren over duurzaamheidsinformatie.

Uptime Tier datacenterontwerp, -constructie en operationele duurzaamheid

Het Uptime Tier certificering-systeem is internationaal erkend voor het ontwikkelen en beheren van Tier-standaarden en certificeringen voor datacenterontwerp, -constructie en operationele duurzaamheid en is wordt door sommige klanten vereist. Het Uptime Institute richt zich op het waarborgen dat datacenters voldoen aan hoge normen op het gebied van ontwerp, constructie en operatie om bedrijfscontinuïteit te ondersteunen.

EU Code of Conduct

De gedragscode is opgesteld om exploitanten en eigenaren van datacenters te informeren en te stimuleren om het energieverbruik op een kosteneffectieve manier te verminderen zonder de bedrijf kritische functie van datacenters te belemmeren. De gedragscode is gericht op het verbeteren van het inzicht in de energievraag binnen het datacenter, het vergroten van het bewustzijn en het aanbevelen van 'best-practices' en doelstellingen voor energie-efficiëntie.

Climate Neutral Data Centre Pact

Het Climate Neutral Data Centre Pact is een van Cloud en datacenter operators in Europa om tegen 2030 klimaatneutraliteit te bereiken. Het wordt gesteund door de Europese Commissie en uitvoerend vicevoorzitter van de Europese Commissie

voor de Europese Green Deal. De belofte van het Climate Neutral Data Centre Pact richt zich op 5 gebieden: Energie-efficiëntie aantonen met meetbare doelstellingen; 100% koolstofvrije energie kopen; waterbesparing; Servers hergebruiken, repareren en recycelen; Zoek naar manieren om nog meer warmte te recycelen.

C. Gemeentelijk, provinciaal en overig nationaal beleid

Op verschillende overheidsniveaus is er sprake van vestigingsbeleid voor datacenters. In dit vestigingsbeleid worden eisen gesteld op het gebied van locatie, duurzaamheid en energiegebruik. Zo is er een nationaal beleid rondom hyperscale datacenters (In Nederland Google, Microsoft). Specifiek datacenter beleid richt zich daarnaast voornamelijk op de metro regio Amsterdam (MRA).

In het landelijke Klimaatakkoord is afgesproken om in 2050 95% CO₂-reductie te bewerkstelligen. Dat moet bereikt worden door energie te besparen, restwarmte effectief te gaan gebruiken en energie CO₂- neutraal op te wekken. Datacenters zijn hierin een belangrijke schakel: ze gebruiken veel elektriciteit en zetten deze nagenoeg geheel om in restwarmte. Dit heeft ook effect op regionale verordeningen. De Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) geeft een beschrijving waaraan bestemmingsplannen en beheer verordeningen moeten voldoen. In de Regionale Energiestrategie (RES) hebben gemeenten de taak gekregen om invulling te geven aan een deel van de duurzame elektriciteitsproductie. En in de Regionale Structuur Warmte (RSW) de bovengemeentelijke warmtestructuur worden opgenomen.

Gemeente Amsterdam

In 2012 heeft de gemeente Amsterdam als eerste in Europa een lokaal vestigingsbeleid voor datacenters geïntroduceerd dat tevens het meest ambitieuze beleid was op het gebied van duurzaamheid. In 2019 kondigde de gemeente Amsterdam een moratorium af wat een onmiddellijke stop voor de bouw van nieuwe datacenters betekende. In 2020 werden nieuwe datacenters weer toegelaten na de introductie van nieuw en aangescherpt vestigingsbeleid lopend tot en met 2030. In 2023 is door de gemeente Amsterdam dit beleid weer aangepast en zijn de groeimogelijkheden teruggebracht waarbij geen groei meer mogelijk is voor nieuwe datacenters.

Gemeente Haarlemmermeer

In het Datacenterbeleid gemeente Haarlemmermeer geïntroduceerd in 2020 zijn de vestigingsvoorwaarden voor datacenters tot 2030 uitgewerkt. Het bestemmingsplan Parapluplan datacenters stelt een aantal ruimtelijk-relevante vestigingsvoorwaarden in de regels als het gaat om nieuwvestiging van datacenters en de uitbreiding van bestaande datacenters.

Regionale datacenter-strategie MRA

In februari 2020 is de regionale datacenterstrategie van de MRA vastgesteld. Deze regionale strategie vormt een verdere uitwerking van het nationale datacenterbeleid dat was opgenomen in de REOS.

Provincie Noord-Holland

In 2022 heeft de provincie Noord-Holland de Datacenter strategie Noord-Holland 2022-2024 vastgesteld. Gemeenten waar datacenters zich mogen vestigen moeten vooraf met de provincie Noord-Holland afspraken maken over de manier waarop datacenters in het landschap passen, het gebruik van energie, water en restwarmte.